Slow Food®

SLOW FOOD ÇİFTLİKLERİ EL KİTABI

www.slowfood.com

İÇİNDEKİLER

Giriş **3**

Neden Agroekoloji? **4**

Slow Food Çiftliği Nedir? **5**

Bir Diyalog Nasıl Başlatılır? **6**

Hariç Tutma Kriterleri **7**

- Slow Food Çiftliği Biyoçeşitlilik Açısından Zengindir 8
- Slow Food Çiftliği Geleneksel Tohumlara Dayanır 10
- Slow Food Çiftliği Toprak Sağlığını Korur 12
- Slow Food Çiftliği Kaynakları Sürdürülebilir Şekilde Yönetir 14
- Slow Food Çiftliği Hayvanlara Saygı Duyar 16
- Slow Food Çiftliği Sinerjiye Dayanır 18
- Slow Food Çiftliği Ekonomik Olarak Çeşitlendirilmiştir 20
- Slow Food Çiftliği Geniş Çaplı Dönüşümün Bir Parçasıdır 21

Slow Food Çiftliği Nasıl Aday Gösterilir? **22**

Slow Food İlkeleri **24**

Slow Food'un Agroekolojik Dönüşümün 5 Seviyesine Katkısı **27**

GİRİŞ

Sevgili Slow Food aktivistleri ve dostları,

Slow Food Çiftlikleri için özel olarak tasarlanmış pratik bir rehber olan Slow Food Çiftliği El Kitabı'na hoş geldiniz. Bu el kitabı, yerel gıda egemenliğini savunurken; iklim, biyoçeşitlilik, sağlık ve sosyal krizlerle mücadelede agroekolojik uygulamaların yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Bir Slow Food aktivisti ve değişimin öncüsü olarak, agroekolojik çiftlikleri desteklemeniz ve seslerini duyurmanız büyük önem taşımaktadır.

Agroekoloji, gıda sistemlerini daha sürdürülebilir hale getirir ve Slow Food hareketinin merkezinde yer alır. Kültür ile doğa, insan, hayvan ve peyzaj arasındaki yaşamsal ilişkileri yeniden kurarak; üreticiler, perakendeciler, tüketiciler ve çevre arasındaki bağları güçlendirir. Slow Food, 30 yılı aşkın süredir bu bağlantıların önemini vurgulamaktadır ve agroekoloji, değerlerimiz ve misyonumuzla tam uyum içindedir.

Slow Food, küresel agroekoloji hareketinin etkin bir parçasıdır. Ağımız, iyi, temiz ve adil gıdayı herkes için erişilebilir kılmak üzere birlikte çalışan çiftçiler, balıkçılar, zanaatkârlar ve tüketicileri bir araya getirir. Slow Food; hem biyolojik hem de kültürel çeşitliliği savunur, insanları harekete geçirir ve politikaları etkileyerek agroekolojik ilkelerin uygulanmasını destekler. Böylece herkes için sürdürülebilir gıda sistemlerine geçişi mümkün kılar.

Bu el kitabı, sürdürülebilir ve adil bir gıda geleceği için ortak vizyonumuza katkı sunan aktörleri tanımlamanız, desteklemeniz ve onlarla etkili işbirlikleri kurmanız için size pratik ve uygulanabilir bilgiler sunar. Ayrıca, çiftçilerle etkili biçimde iletişim kurmanıza; onların karşılaştığı zorlukları ve sahip oldukları fırsatları anlamanıza yardımcı olur.

Agroekolojik uygulamaların benimsenmesini desteklemeniz için adım adım talimatlar içerir. Rehberde ayrıca, çiftlikleri agroekolojik ilkelere göre değerlendirebileceğiniz ve güçlü bir Slow Food Çiftlikleri ağı kurmak için kullanabileceğiniz araçlar ve kaynaklar da sunulmaktadır.

Slow Food hareketine ve agroekoloji yoluyla daha sürdürülebilir ve adil bir gıda geleceği yaratma çabanıza teşekkür ederiz.

Şimdi, bir Slow Food Çiftliği ile birlikte fark yaratma zamanı!

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

NEDEN AGROEKOLOJİ?

Küresel endüstriyel gıda sistemi adil ve sürdürülebilir değildir. İklim krizi, biyoçeşitlilik kaybı, sağlık sorunları ve toplumsal eşitsizlikler gibi birçok küresel krizi derinleştirmektedir. Agroekolojik dönüşüm, bu adaletsizliklerle mücadelede etkili bir yol sunar.

Agroekoloji, birçok önemli uluslararası raporda, gıda sistemlerini dönüştürmede hayati bir araç olarak tanınmaktadır. Ekolojik, sosyo-kültürel, teknolojik, ekonomik ve politik bileşenleri bir araya getirerek; gıda üretimi ve tüketiminde sürdürülebilir, adil ve dirençli sistemler oluşturmayı hedefleyen bütüncül bir yaklaşımdır.

Bu dönüşüm yolculuğunda, Slow Food Çiftlik Kolaylaştırıcıları olarak sizlerin rehberliğine ve liderliğine ihtiyaç duyuyoruz. Toplumsal ve çevresel refahı önceleyen, dayanıklı ve yerel gıda sistemlerini destekleme konusundaki rolünüz kritik öneme sahiptir.
Agroekolojinin benimsenmesiyle; çiftçilerin iklim değişikliğine uyum sağlamalarına, iklim krizinin etkilerini azaltmalarına ve toprak ile su gibi doğal kaynakları korumalarına destek oluyoruz. Böylece gelecek nesillere yaşanabilir bir gezegen bırakmayı amaçlıyoruz.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ NEDİR?

Slow Food Çiftliği, agroekoloji ilkeleriyle birlikte Slow Food'un "herkes için iyi, temiz ve adil gıda" vizyonunu esas alan bir üretim alanıdır. Bu çiftlikler, Slow Food hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır; iklim değişikliğine dayanıklılık, sürdürülebilirlik ve topluluk odaklı gıda sistemleri açısından örnek oluştururlar. Yenileyici (rejeneratif) uygulamaları teşvik eder, fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltır.
Aynı zamanda toprak sağlığının, biyoçeşitliliğin ve su kaynaklarının korunmasına katkı sağlar.

Slow Food Çiftliğinin Temel Özellikleri:

- **Tarımsal Amaç:** Agroekoloji ilkelerine uygun olarak bitkisel ve/veya hayvansal üretimin yapıldığı bir tarım alanıdır. Gıda işleme birimi içerebilir; ancak bu birim bağımsız faaliyet gösteremez.

- **Üretim Kapsamı:** Üretim, aile içi tüketime, satışa ya da her ikisine yönelik olabilir

- **Yasal Durum:** Kayıt zorunluluğu yerel mevzuatlara bağlıdır. Resmi olarak kayıtlı olmayan küçük ölçekli çiftlikler de aday olabilir. Birçok ülkede küçük ölçekli çiftlikler, gayriresmî biçimde faaliyet gösterir veya kayıtsız faaliyet göstermelerine olanak tanıyan yasal muafiyetlerden yararlanabilirler.
- **Agroekolojik Uygulamalar:** Çiftlik, üretim sürecinde agroekoloji ilkeleriyle uyumlu tarım yöntemleri uygular.
- **Topluluk Katılımı:** Çiftlik, yerel ve uluslararası düzeydeki agroekolojik çiftçiler, balıkçılar, gıda zanaatkârları, aşçılar ve aktivistlerden oluşan bir ağın parçasıdır. Slow Food hareketine aktif katılım sağlar. Bu çiftlikler sertifikalı üretim birimi değildir; çünkü Slow Food bir sertifikasyon kurumu değildir.

NASIL BAŞLANIR?

Slow Food Çiftlik Kolaylaştırıcısı olarak, çiftçileri sürece dâhil etme ve onları agroekolojik uygulamalara yönlendirme konusunda hayati bir rol üstleniyorsunuz. Bu süreçte en önemli aracınız Adaylık Formu'dur (Ek 1). Bu form, çiftlikle ilgili temel bilgileri toplamanıza ve çiftçilerle anlamlı bir diyalog kurmanıza yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Bu formu kullanarak çiftçilerin kendi bağlamlarını kavramalarına, karşılaştıkları zorlukları tanımalarına, fırsatları fark etmelerine ve agroekolojik ilkeleri benimsemelerine giden yolları keşfetmelerine yardımcı olabilirsiniz.

Slow Food Çiftliği Olarak Nitelik Kazanma

Bir çiftliğin Slow Food Çiftliği sayılabilmesi için, Adaylık Formu'ndaki sorulara en az %75 oranında olumlu yanıt verilmesi ve herhangi bir hariç tutma kriterine takılmaması gerekir. Bu eşik, yalnızca örnek agroekolojik çiftliklerin değil, aynı zamanda agroekolojik dönüşüm sürecine aktif olarak katılan ve küresel Slow Food hareketiyle etkileşime açık olan çiftliklerin de desteklenmesini güvence altına alır. Bu noktada sizin rolünüz; çiftçileri yönlendirmek ve bu yolculukta ihtiyaç duydukları desteği sağlamak açısından son derece önemlidir.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcıları için Önemli Noktalar:

- **Konuşma Başlatın:** Adaylık Formu'nu, çiftçinin mevcut uygulamaları, motivasyonları ve hedefleri hakkında anlamlı bir diyalog başlatmak için kullanın.
- **Düşünmeye Teşvik Edin:** Çiftçilerin mevcut uygulamalarını gözden geçirmelerine ve bu uygulamaların agroekolojik ilkelerle ne ölçüde örtüştüğünü değerlendirmelerine yardımcı olun.
- **Destek Sunun:** Çiftçilere, daha sürdürülebilir uygulamalara geçiş sürecinde rehberlik edin ve bu yönde atılacak adımlar için somut önerilerde bulunun.
- **İlişki Kurun:** Çiftçi ile küresel Slow Food ağı arasında güçlü bir bağ kurarak, topluluk duygusunu ve ortak amaç bilincini güçlendirin.

HARİÇ TUTMA KRİTERLERİ

Çiftçilerle konuşurken bazı uygulamaların Slow Food Çiftlikleri ilkeleriyle bağdaşmadığını bilmek oldukça önemlidir. Slow Food Çiftliği Kolaylaştırıcısı olarak rolünüz, değerlendirmeleriniz sırasında bu uyarı işaretlerini tespit etmek ve ele almaktır. Aşağıda yer alan hariç tutma kriterlerinden herhangi birini karşılayan çiftlikler, Slow Food Çiftliği olarak kabul edilemez. Bu yaklaşım, desteklediğimiz çiftliklerin gerçekten agroekolojik ilkelere bağlı kalmasını ve "herkes için iyi, temiz ve adil gıda" vizyonumuzla uyum içinde olmasını güvence altına alır.

Hariç tutma kriterleri şunlardır:

- **Monokültür ve Aşırı Uzmanlaşma:** Tek tip ürün (monokültür) yetiştirilen veya yoğun hayvancılık yapılan çiftlikler uygun değildir. Monokültür, topraktaki besin maddelerini tüketir, biyoçeşitliliği azaltır ve uzun vadede sürdürülebilirliği tehdit eder.
- **GDO ve Yeni Genomik Tekniklerin (NGT) Kullanımı:** Genetik olarak değiştirilmiş organizmalar (GDO) veya yeni genomik tekniklerle elde edilmiş (NGT) çeşitleri kullanan çiftlikler hariç tutulur. GDO'lar, genetik çeşitliliği tehdit eder ve çiftçileri tohum tekellerine bağımlı hale getirerek çiftçilerin kendi tohumlarını üretme hakkını sınırlandırır ve gıda egemenliğini tehdit eder. Slow Food, bazı bölgelerde GDO'suz tohumlara erişimin neredeyse imkânsız olduğunun farkındadır. Bu gibi durumlarda, eğitimli bir Slow Food aktivisti olan kolaylaştırıcı, bu sorunu yerel düzeyde çiftçilerle birlikte değerlendirerek GDO'suz tohum kullanımını teşvik etmelidir.
- **Sentetik Tarım Kimyasalları:** Sentetik pestisit, gübre ve diğer kimyasal girdilere dayalı üretim yapan çiftlikler hariç tutulur. Bu maddeler yararlı böceklere, tozlayıcılara, toprak ve insan sağlığına zarar verebilir. Ayrıca çevre kirliliğine yol açar.
- **Hayvancılıkta Hormon Kullanımı:** Et üretimini hızlandırmak amacıyla hayvanlara büyüme hormonu (steroid) uygulanması, sağlık riskleri ve etik gerekçelerle Slow Food ilkeleriyle bağdaşmaz.
- **Topraksız Tarım ve Yüksek Enerji Gerektiren Yöntemler:** Hidroponik, aeroponik gibi toprak dışı üretim sistemleri ve ısıtmalı/soğutmalı seralar, doğal ekolojik döngüleri bozabileceği ve yüksek enerji tüketimi gerektirdiği için uygun görülmez.
- **Emtia (Endüstriyel Ölçekte Ticarileştirilmiş Ürün) Odaklı Ticarileştirme:** Ürünlerini büyük oranda uluslararası pazarlara emtia olarak sunan çiftlikler, yerel gıda güvenliği, sürdürülebilirlik ve adil ticaret ilkelerini yeterince desteklemediğinden dolayı uygun değildir.
- **Çevre Kirliliği:** Hava, su veya toprakta ciddi kirliliğe neden olan üretim faaliyetleri kabul edilemez. Agroekolojik üretim modelleri, çevrenin korunması ve ekosistem hizmetlerinin desteklenmesi ilkesine dayanır.
- **İnsan ve Hayvan Hakları İhlalleri:** Zorla çalıştırma, çocuk işçiliği ve endüstriyel hayvancılık gibi uygulamalar, hem insan haklarını hem de hayvan refahını ihlal eder. Slow Food, üretimde etik ilkelere ve insan onuruna saygıyı esas alır.

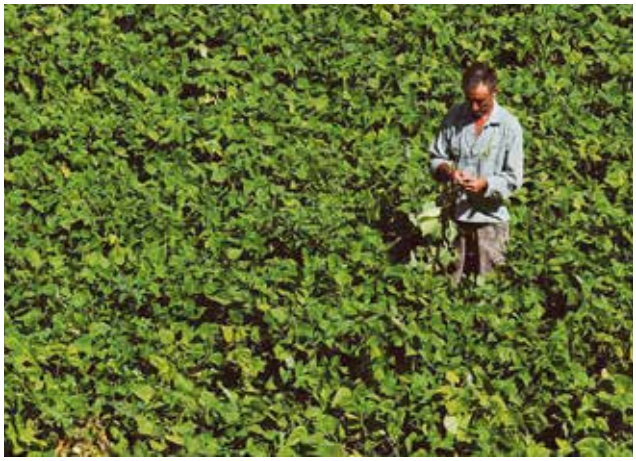

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ BİYOÇEŞİTLİLİK AÇISINDAN ZENGİNDİR

Ne Demek İstiyoruz?

Biyoçeşitlilik, doğal bir ekosistemde bulunan ve birbiriyle etkileşim hâlinde olan tüm bitki, hayvan ve mikroorganizma türlerini kapsar. Biyoçeşitlilik, agroekolojinin temel ilkelerinden biridir ve tür ile genetik çeşitliliğin zaman ve mekân içinde -çiftlikte, tarlada ve peyzaj genelinde- korunmasını ve geliştirilmesini esas alır. Biyoçeşitlilik, çevreye saygılı, yerel topluluklara değer veren ve bizi mutfak mirasımıza bağlayan daha zengin ve sürdürülebilir bir gıda sistemini destekler.

Bu Neden Önemli?

Biyoçeşitlilik; çevresel dayanıklılık, toplumsal refah ve kültürel mirasın korunması açısından hayati bir öneme sahiptir. Toprağa yaşam veren mikroskobik organizmalardan başlayarak, ekosistem içinde etkileşimde bulunan tüm bitki ve hayvan türlerini kapsar.Tarlada ürün çeşitliliği, zararlı organizmalara karşı direnci artırır ve ürün kaybı riskini azaltır. Yüzyıllar boyunca yerel ekosistemlere adapte olmuş geleneksel, yerel bitki çeşitleri ve hayvan ırkları, daha az dış kaynak ya da kimyasal desteğe ihtiyaç duyar ve hem ekosistemin hem de gıda sisteminin dayanıklılığını destekler.

Yoğun tarımın, yüksek verimli çeşitler ve hızlı büyüyen hayvan ırklarına yönelik seçici ıslah yöntemlerine odaklanması, biyoçeşitliliğe büyük ölçüde zarar vermiştir. Bu üretim modeli, maksimum verimi öncelik haline getirir ve çevresel sağlığı geri plana atar. Bu yaklaşım; sürdürülebilirlik, tarımsal iş gücünün sağlığı ve çevre üzerindeki etkiler bakımından ciddi kaygılar doğurur.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- **Çiftlikte birbirini destekleyen bitkiler birlikte mi yetiştiriliyor?** Çiftçiye; azot bağlayıcı baklagiller, zararlıları uzaklaştıran ya da gölge ve destek sağlayan türler gibi birbirini tamamlayan bitkileri birlikte yetiştirip yetiştirmediğini sorun.
- **Çiftlik yerel tohumları ve bitki çeşitlerini koruyor ve çoğaltıyor mu?** Çiftçiye, tohum saklama uygulaması yapıp yapmadığını veya diğer yerel çiftliklerle tohum takası yaparak genetik çeşitliliği ve geleneksel/yerli çeşitlerin korunmasını destekleyip desteklemediğini sorun.
- **Çiftlik yerli hayvan ırklarını mı tercih ediyor?** Çiftliğin, yerel koşullara adapte olmuş veya nesli tükenme riski taşıyan hayvan ırklarını yetiştirip yetiştirmediğini ve bu ırkların biyoçeşitlilik ve hayvan refahı açısından nasıl katkı sağladığını araştırın.
- **Çiftlik geleneksel tarım uygulamalarını benimsiyor mu?** Doğal ekosistemleri örnek alan geleneksel tarım tekniklerini kullanma konusundaki yaklaşımlarını anlamak için çiftçiyle doğrudan iletişim kurun.
- **Çiftlik kimyasal girdilerden kaçınıyor mu?** Çiftliğin sentetik pestisit, herbisit veya kimyasal gübre kullanıp kullanmadığını sorun. Eğer kullanılıyorsa, nedenlerini anlamaya çalışın. Zararlılarla mücadele, toprak sağlığı ve bitki gelişimini doğal yollarla nasıl sağladıklarını keşfedin.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ GELENEKSEL TOHUMLARA DAYANIR

Ne Demek İstiyoruz?

Geleneksel tohumlar, açık tozlanan tohumlar veya atalık tohumlar olarak da bilinir ve modern ıslah teknikleriyle genetik olarak değiştirilmeden, nesiller boyunca çiftçiler arasında aktarılan tohumlardır. Bu tohumlar genellikle belirli yerel koşullara uyum sağlamıştır ve kendilerine özgü özellikler taşır.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

Bu Neden Önemli?

Geleneksel tohumlar, genetik çeşitliliğin korunması, gıda egemenliğinin sağlanması ve sürdürülebilir tarımın desteklenmesi açısından vazgeçilmezdir. Şu katkıları sağlar:

- **Zararlılara ve Hastalıklara Karşı Dayanıklılık:** Geleneksel tohumlar, zararlılara ve hastalıklara karşı yüksek dayanıklılık göstererek kimyasal pestisit ihtiyacını azaltır, çevre dostu tarım uygulamalarını destekler.
- **Yerel Koşullara Uyun:** Bulundukları bölgenin iklimi, toprak yapısı ve üretim sistemlerine uyum sağlayan geleneksel tohumlar, verimli ve kaliteli üretim sağlayarak yerel gıda sistemlerini daha dirençli ve sürdürülebilir kılar.
- **Beslenme Çeşitliliği:** Geleneksel tohumlar, ürün çeşitliliğini artırır; bu da beslenme zenginliğini ve dolayısıyla insan sağlığını olumlu etkiler.
- **Kültürel Miras:** Geleneksel tohumlar toplulukların bilgi birikimi, kimliği ve tarihsel hafızasının korunmasına katkı sunar.
- **Çiftçi Özerkliği:** Geleneksel tohumların kullanımı, çiftçilerin tohum seçiminde bağımsız olmalarını sağlar. Tohumda dışa bağımlılığı azaltır. Aynı zamanda çiftçilerin kendi yeterliliğini artırır, yerel bilgiye dayalı yenilikleri destekler ve toprakla kurdukları bağı derinleştirir.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- Çiftçiyle tarımsal uygulamaları ve motivasyonları hakkında sohbet edin. Tutkulu çiftçiler, geleneksel ve yerel tohumlara dair bilgi ve deneyimlerini içtenlikle paylaşır. Bu da bu çeşitleri koruma konusundaki kararlılıklarını ortaya koyar.

- **Çiftlikte geleneksel tohumlardan çeşitli ürünler yetiştiriliyor mu?** Geleneksel tohum kullanan çiftçiler, ticari tohumlara bağımlı çiftçilere kıyasla genellikle daha çeşitli ürünler yetiştirir.

- **Çiftlik tohumlarını yerel kaynaklardan mı temin ediyor?** Yerel tohumlar, bölgenin iklim ve çevre koşullarına doğal olarak uyum sağladıkları için genellikle daha dayanıklıdır.

- **Çiftlik genetik çeşitliliği sürdürüyor mu?** Genetik çeşitliliği koruyan çiftçiler, çok çeşitli yerel ve geleneksel tohumları üretim döngüsünde tutarak bu tohumların yerel koşullara uyum yeteneklerinin korunmasına katkı sağlar.

Fotoğraf: Tijen Burultay

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ TOPRAK SAĞLIĞINI KORUR

Ne Demek İstiyoruz?

Toprak sağlığı, toprağın üretkenliğini, biyoçeşitliliği ve ekosistem hizmetlerini sürdürebilme kapasitesini ifade eder. Sağlıklı toprak; pestisitler, kimyasal gübreler ve hormonlar gibi kimyasal bileşenlerden kaynaklanan kirlenmeden uzaktır. Dışarıdan sentetik girdilere gerek duymadan uzun vadeli toprak verimliliğini sağlayan sürdürülebilir uygulamalara dayanır. Sonuç olarak, verimli toprak, zaman içinde kaliteli gıda üretme kapasitesini korur.

Bu Neden Önemli?

Organik madde, toprak sağlığı için temel bir unsurdur. Tarımda kullanılan sentetik kimyasallar, antibiyotikler ve hormonlar toprağı kirletir; mikrobiyota dengesini ve bitkilerdeki mikro besin elementlerini olumsuz etkiler. Bu kirlenme, verimsiz ve tükenmiş topraklara yol açar. Özellikle monokültür uygulamalarında, besin açısından fakir topraklarda yetişen bitkiler düşük verim, kalite ve besin değerine sahip olur. Bu tür bitkilerdeki besin kaybı, elde edilen hayvansal proteinlerin kalitesini de düşürür. Sağlıklı topraklar, insan bağırsak mikrobiyotasının evriminde önemli rol oynayan faydalı mikroorganizmaların kaynağıdır. Araştırmalar, kırsal topluluklarda bağırsak mikrobiyal çeşitliliğinin, kentsel alanlara kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Yoğun tarımın aksine, toprağa saygılı tarım biçimlerinin, kırsal nüfusun bağışıklık sistemi üzerinde olumlu etkiler yarattığı kanıtlanmıştır.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- **Çiftlik monokültürden kaçınıyor mu?** Çiftlikler, polikültür tarımı, örtü bitkileri ve ürün rotasyonu gibi uygulamaları benimsemelidir. Farklı türlerin dönüşümlü olarak yetiştirilmesi, toprağı fakirleştiren bitkilerin yerine besleyici bitkilerin gelmesini sağlar; böylece toprak yapısı iyileşir ve tek bir ürüne bağlı zararlılar ve hastalıkların döngülerini kesintiye uğratır. Örneğin, baklagiller toprağa azot kazandırır, zenginleştirici etki sağlar ve parazit bitkilerin yayılmasını kontrol altına alır.
- **Çiftlik bitki atıklarını kompostluyor mu?** Çiftlikte, bitki atıklarının komposta dönüştürüldüğü bir kompost alanı bulunmalıdır. Ayrıca, toprak verimliliğini korumak için sentetik gübreler yerine tavuk gübresi gibi doğal alternatifler veya basit organik gübreler tercih edilebilir.
- **Çiftlikte yeşil gübreleme uygulanıyor mu?** Bazı bitkiler hasat sonrası toprağa geri karıştırılarak orada ayrışmaları sağlanabilir. Bu işlem, toprağın organik madde içeriğini artırır, yapısını iyileştirir.
- **Çiftlik kimyasal girdileri azaltıyor mu?** Çiftçiler; pestisit, sentetik gübre ve toprağı kirletme riski taşıyan diğer kimyasallardan uzak durmalıdır. Girdi azaltımı, toprağın sağlıklı ve sürdürülebilir yapısını korumak açısından kritik önemdedir.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ KAYNAKLARI SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEKİLDE YÖNETİR

Ne Demek İstiyoruz?

Tarımda arazi, su, toprak besin maddeleri ve enerji gibi kaynakların yönetimi; bu kaynakların etkili kullanımını sağlamak, israfı önlemek, dışa bağımlılığı azaltmak ve hem maliyeti hem de çevresel etkileri düşürmek için hayati öneme sahiptir. Agroekolojik ilkeleri benimseyen bir çiftlik, bu hedeflere ulaşmak için sürdürülebilir kaynak yönetimine odaklanır.

Bu Neden Önemli?

Su ve enerji, tarımsal üretimin temel girdileridir. Enerji; makineleri çalıştırmak, ürünleri depolamak, sulama yapmak gibi işlemler için gereklidir. Farklı enerji kaynaklarının çevresel etkileri değişiklik gösterir; fosil yakıtlar, en yüksek kirliliğe neden olan kaynaklardır. Su ise hem bitkisel üretim hem de hayvansal üretim için vazgeçilmezdir. Ancak aşırı gübreleme ve tarımsal kimyasallar nedeniyle oluşan kirlilik; iklim kriziyle birleşince su ve toprak gibi değerli kaynakları ciddi biçimde tehdit eder hale gelmiştir. Bu nedenle bu kaynaklar, agroekolojik uygulamalarla sürdürülebilir biçimde yönetilmelidir.

Su yönetimi; yerel tarım uygulamaları, coğrafi konum ve iklim koşullarına göre değişkenlik gösterebilir. Su kaynakları, özellikle sentetik tarım kimyasalları ve aşırı su çekimi (göller, yeraltı su kaynakları, nehirler, akarsular veya doğal kaynaklardan su alınması) gibi faaliyetler nedeniyle yüksek düzeyde kirlenme riski altındadır. Bugün dünyadaki tatlı suyun %71'i, doğrudan sulama amaçlı kullanılmaktadır. Mevcut iklim krizi, su kıtlığını daha da derinleştirerek hem sulama hem de çiftlik hayvanlarının uygun şekilde beslenmesi ve temizliği açısından ciddi zorluklara neden olmaktadır. İklim değişikliği; bölgesel su stresini artırır, sıcaklıkları yükseltir, yağış rejimlerini değiştirerek daha öngörülemez hale getirir. Bu nedenle, suyun kritik rolü göz önünde bulundurularak kullanımında azami özen gösterilmeli; israfından mutlaka kaçınılmalıdır. Zira tarımsal üretim, su olmadan neredeyse imkânsızdır.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- **Çiftlik, mahsulleri iklime uygun şekilde yönetiyor mu?** Çiftlikler, pahalı sulama sistemlerinden kaçınmak için iklime uygun ve su kıtlığına dayanıklı çeşitlere odaklanmalı; bu çeşitleri uygun ekim-dikim mevsimlerinde yetiştirmelidir.
- **Çiftlik mevcut suyu verimli şekilde yönetiyor mu?** Kurak dönemlerde sulama ihtiyacını karşılamak amacıyla, çiftliklerin yağmur suyunu toplamak için oluk sistemleri gibi yöntemler kullanması ve tanklar veya sarnıçlarla su rezervi oluşturması gerekir. Bu, su israfını önlemede etkili bir yöntemdir.
- **Çiftlikte verimli sulama sistemleri kullanılıyor mu?** Çiftlikler, damla sulama gibi su tasarrufu sağlayan yöntemleri uygulamalı ve sulama işlemlerini günün serin saatlerinde gerçekleştirerek suyun buharlaşmadan kaybını en aza indirmelidir.
- **Çiftlik toprak-su sistemini etkin bir şekilde yönetiyor mu?** Su kaynaklarının (yağış ve sulama) doğru zamanda ve miktarda kullanılmasını sağlamak; suyun toprakta tutulmasını artırmak ve su kayıplarını en aza indirmek öncelikli hedefler arasında yer almalıdır.
- **Çiftlik yenilenebilir enerji kaynakları kullanıyor mu?** Fosil yakıt kullanımını azaltmak amacıyla çiftliklerin; güneş panelleri, rüzgar türbinleri veya biyogaz jeneratörleri gibi sistemleri kullanması, çevresel etkiyi azaltır.
- **Çiftlik, ambalaj kullanımını en aza indiriyor ve sürdürülebilir malzemeleri mi tercih ediyor?** Ambalaj atıklarını azaltmak için çiftlikler, biyobozunur, yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir malzemeleri tercih etmeli; ayrıca gereksiz ambalaj kullanımını ortadan kaldırmaya yönelik çözümler geliştirmelidir.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ HAYVANLARA SAYGI DUYAR

Ne Demek İstiyoruz?

Slow Food için hayvan refahı, öncelikle saygı ile ilgilidir. Hayvanlar duyarlı canlılardır ve refahları yalnızca hastalık ya da sakatlığın olmamasıyla sınırlı tutulmamalıdır. Beslenme, barınma, altlık materyali, alan gereksinimi, aşırı kalabalıklık, çiftçinin hayvanla kurduğu ilişki, taşıma koşulları, sersemletme ve kesim yöntemleri, ayrıca kısırlaştırma ve diğer fiziki müdahaleler, hayvan refahını etkileyen önemli faktörlerdir.

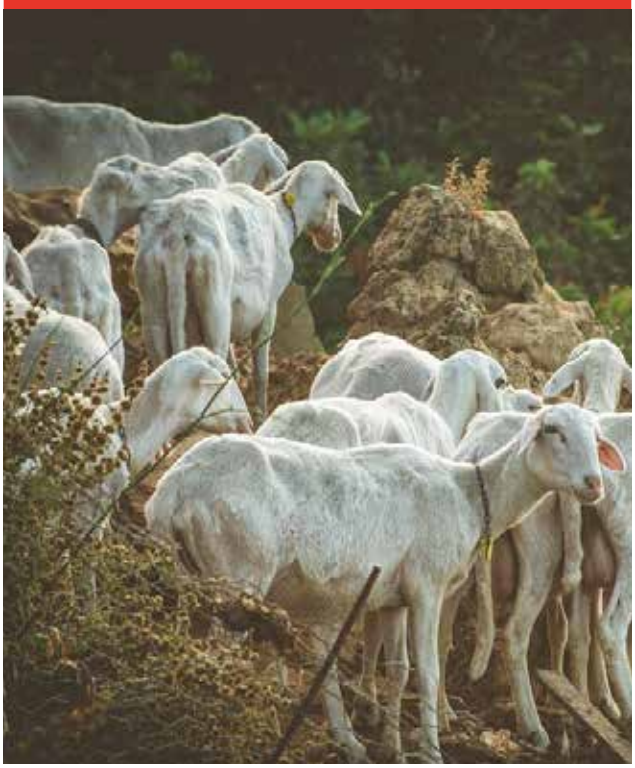

Bu Neden Önemli?

Agroekolojik ilkelere bağlı bir çiftlik, hayvanlar ile sistem arasındaki olumlu ekolojik etkileşimleri güçlendirerek sinerji ve işlevsel bütünlük sağlar. Doğa, hayvanlar ve insanlar arasındaki bu bütüncül ilişki, agroekolojik yaklaşımın temel yapı taşlarından biridir. Hayvan sağlığı ve refahı, agroekolojide temel ilkelerden biridir ve yetiştirme sistemleri, hayvanların doğal davranışsal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır. Hayvan refahını ciddi biçimde sınırlayan kafesli sistemlerden kaçınılmalıdır. Bunun yerine, hem otlama hem de serbest dolaşımını destekleyen geniş, mera temelli sistemler tercih edilmelidir.

Hayvan refahını etkileyen faktörler arasında; fiziksel çevre koşulları, yeterli alan tahsisi ve uygun yataklık malzemesi gibi mevcut kaynaklar da yer alır. Daha yüksek refah için, her bir hayvana daha geniş hareket alanı sağlanmalı; böylece hayvanlar doğal davranışlarını sergileyebilmeli ve serbestçe hareket etmelidir. Aşırı kalabalıktan kaçınılması; yalnızca refahı artırmakla kalmaz, aynı zamanda stres altındaki hayvanlarda daha kolay yayılan hastalıkların önüne geçilmesine de katkı sağlar. Bu yaklaşım; önleyici ilaç uygulamalarına olan ihtiyacı azaltır, antimikrobiyal direnç gelişimini sınırlar ve düşük girdiyle yetiştirilen hayvanların dayanıklılığını artırır.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- **Çiftlik hayvanları vahşi veya yarı vahşi koşullarda mı yetiştiriliyor?** Çiftlik hayvanları vahşi veya yarı vahşi koşullarda mı yetiştiriliyor?
- **Çiftlik, yaşamın hiçbir evresinde kafes kullanımından kaçınıyor mu?** Hayvanların aşırı kalabalıktan korunması için hayvan sayısı, mevcut alan kapasitesine uygun olarak düzenlenmelidir. Bakımı yapılan hayvanlar gece saatlerinde kapalı alanlarda tutulabilir; ancak bu, gündüz serbest hareket etmelerine ve davranışlarını özgürce sergilemelerine olanak sağlayan sistemlerle desteklenmelidir.
- **İç mekânda tutulan hayvanlar için yeterli dış alan sağlanıyor mu?**
- **Çiftlik, hayvan beslenmesini otlatmaya mı dayandırıyor?** Rasyonun en az %70'i, polifitik (çok türlü yem bitkisi içeren) meralardan gelen taze ot veya kuru ot gibi doğal yemlerden oluşmalıdır. Silaj yerine doğal otlar ve mera bazlı yemler teşvik edilmelidir.
- **Çiftlik hayvan refahına zarar veren uygulamalardan kaçınıyor mu?** Kuyruk kesme, kümes hayvanlarında gaga kesme gibi uygulamalardan kaçınılmalıdır. Eğer bu tür işlemler kaçınılmazsa, anestezi ve ağrı kesici kullanılarak hayvanın acı duyması önlenmelidir.
- **Antibiyotik kullanımı yalnızca veteriner gözetiminde ve zorunlu hallerde mi uygulanıyor?** Antibiyotikler, asla önleyici amaçla ya da büyüme destekleyici olarak kullanılmamalıdır. Tercih edilen yaklaşım, bitkisel, probiyotik ve doğal veteriner desteklerini içeren alternatif tedavi yöntemlerini kullanmaktır. Antibiyotik ve antiparaziter tedaviler yalnızca gerekli olduğunda ve veteriner gözetiminde uygulanmalıdır. Açık havada yapılan hayvancılık, serbest hareket imkânı, yüksek kaliteli yem ve hayvanların etolojik (davranışsal) ihtiyaçlarını karşılama olanağı sayesinde daha iyi bir genel sağlık durumu sağlar.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ SİNERJİYE DAYANIR

Ne Demek İstiyoruz?

Tarım ekolojisinde sinerji, bir çiftlik ekosisteminin farklı bileşenleri arasındaki iş birliği ve karşılıklı etkileşimi ifade eder. Bu kavram, söz konusu unsurların daha sağlıklı, üretken ve sürdürülebilir bir tarımsal sistem oluşturmak amacıyla nasıl birlikte çalıştığını tanımlar. Bir çiftlik; bitkilerin, hayvanların, böceklerin, ağaçların ve hatta toprağın etkileşim hâlinde olduğu, birbirini etkileyen canlı bir ekosistem olarak düşünülmelidir. Bu etkileşimler olumlu ve tamamlayıcı olduğunda, sinerjiyi eylem hâlinde görürüz.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

Bu Neden Önemli?

Agroekoloji, sürdürülebilir ve dayanıklı tarımsal üretimi destekleyen ekolojik dengeyi vurgular ve tarım sisteminin tüm bileşenleri arasındaki karşılıklı bağlılığı esas alır. Sinerjik ilişkiler; zararlı organizmaların yayılımını engellemede, hastalık baskısını azaltmada ve sağlıklı bir tarım ekosisteminin korunmasında önemli rol oynar. Örneğin; iyi planlanmış ve çeşitlendirilmiş tarlalar, mantar ve zararlılarla oluşabilecek tehditleri önemli ölçüde azaltabilir, bu da sentetik kimyasal kullanımını en aza indirebilir.

Sinerjiye Yönelik Uygulamalara Örnekler:

• Örtü bitkileri: Su drenajını iyileştirir, toprak erozyonunu önler ve zararlılarla mücadelede doğrudan rol oynar.

• Uygun bitki seçimi: Arazi koşullarına en uygun, doğal olarak dirençli bitkiler tercih edilmelidir.

• Ürün rotasyonu ve ara ekim: Zararlıların ve hastalık etmenlerinin yaşam döngülerini kesintiye uğratarak, faydalı yırtıcıların ve böceklerin biyoçeşitliliğini artırır.

• Toprak ve su yönetimi: Uygun gübreleme, etkin sulama programları ve zamanlaması, sinerjik tarımsal sistemin başarısını destekler.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

- **Bir çiftlik, biyoçeşitlilik, toprak sağlığı, geleneksel tohumlar ve kaynak yönetimi gibi unsurları dikkate alarak yönetiliyorsa,** sinerjik etkileşimlerden faydalanma olasılığı yüksektir. Çiftliğin genel yerleşimini, bitki ve hayvan yaşamının çeşitliliğini ve doğal unsurların (ormanlık alanlar, su kaynakları, rüzgâr kıranlar vb.) varlığını gözlemlemek; çiftçinin sinerjiye bakış açısı hakkında değerli ipuçları sunar.
- **Çiftlikte farklı bitki türleri birlikte mi yetiştiriliyor?** Örneğin; aynı bahçe yatağında sağlıklı büyümeyi teşvik etmek ve zararlıları doğal yollarla engellemek amacıyla sebze türleri ve aromatik otlar birlikte mi yetiştiriliyor? Farklı meyve ağacı çeşitleri yetiştiriliyor mu?
- **Çiftlik, hayvanları tarımsal sistemine entegre ediyor mu?** Hayvanlar; gübre yoluyla kompost üretimine katkı sağlar, otlatma ile yabancı otları kontrol eder ve erozyonu önleyerek besin döngüsünü tamamlayabilirler.
- **Çiftlik sistemi içinde ağaçlar ve orman unsurları entegre mi?** Tarımsal ormancılık uygulamaları, toprak verimliliği, su kalitesi ve ürün verimini artırırken; kuşlar ve faydalı böcekler gibi biyoçeşitlilik unsurlarına yaşam alanı sağlar.
- **Zararlı böceklere karşı faydalı böcekler veya mikroorganizmalar kullanılıyor mu?** Zararlı popülasyonlarının yönetiminde; düzenli izleme, bakır ve kükürt gibi mineral maddeler veya bitki bazlı preparatlar kullanılıyor mu?
- **Çiftlik, atıkları azaltıp yan ürünleri değerli kaynaklara dönüştürüyor mu?** Kompost ve hayvansal gübre kullanımı, toprağı zenginleştirmek ve bitki gelişimini desteklemek için etkili yollardır.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ EKONOMİK OLARAK ÇEŞİTLENDİRİLMİŞTİR

Ne Demek İstiyoruz?

Slow Food Çiftliği'nde ekonomik çeşitlendirme, çiftliğin gelir elde ettiği farklı yolları ifade eder. Bu, çeşitli ürünlerden, hizmetlerden ve satış kanallarından gelen birden fazla gelir akışını kapsar. Çeşitlendirilmiş bir çiftlik yalnızca tek bir ürüne veya satış yöntemine bağlı kalmaz; bunun yerine ekonomik dayanıklılığı artırmak, sürdürülebilirliği sağlamak ve değişen piyasa koşullarına uyum göstermek için çeşitli fırsatları değerlendirir.

Bu Neden Önemli?

Ekonomik çeşitlendirme, Slow Food Çiftliklerinin sürdürülebilirliği ve krize karşı dayanıklılığı açısından hayati öneme sahiptir. Çiftçiler, farklı gelir kaynakları oluşturarak tek bir ürüne veya pazara bağımlılığın getirdiği riski azaltabilir. Bu yaklaşım; piyasa dalgalanmaları, ürün kıtlıkları veya ani çevresel değişiklikler gibi ekonomik zorluklara karşı daha dirençli olmalarını sağlar.

Ayrıca; doğrudan tüketiciye satış, yerel işletmelerle iş birlikleri ve toplulukla etkileşim temelli girişimler aracılığıyla çiftçiler yerel gıda sistemleriyle daha güçlü bağlar kurabilir. Bu tür bağlantılar yalnızca ürünlerinin erişilebilirliğini artırmakla kalmaz; yerel gıda egemenliğini teşvik eder, küçük ölçekli tarımı destekler, adil ekonomik uygulamaları güçlendirir. Tüm bunlar Slow Food ilkeleriyle doğrudan uyumludur.

Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Noktalar:

Ekonomik olarak çeşitlendirilmiş bir çiftliği tanımlamak, çiftliğin gelir elde etme yöntemlerini ve toplulukla kurduğu etkileşimleri gözlemlemeyi gerektirir. Aşağıdaki göstergeler bu süreci destekleyebilir:

- **Doğrudan Satış Kanalları: Çiftlik, ürünlerini doğrudan tüketicilere satıyor mu?** Eğer satış yapmıyorsa, bunu değerlendirmeyi düşünüyorlar mı? Çiftçileri, ekonomik dayanıklılıklarını artırmak amacıyla doğrudan satış fırsatlarını keşfetmeleri için teşvik edin.
- **Yerel Pazarlara Katılım:** Çiftlik; Slow Food Earth Markets, yerel üretici pazarları veya CSA (Topluluk Destekli Tarım) programları gibi girişimlere aktif olarak katılıyor mu? Eğer katılmıyorsa, bu tür oluşumlara katılımın olası yararlarını birlikte değerlendirin.
- **Yerel Ortaklıklar:** Çiftliğin; gıda kooperatifleri, marketler veya restoranlar gibi yerel işletmelerle iş birlikleri var mı? Bu tür bağlantılar mevcut değilse, çiftçinin böyle bir ilgiye sahip olup olmadığını öğrenin ve bu ortaklıkların nasıl kurulabileceğini birlikte değerlendirin.
- **Topluluk Katılımı:** Çiftlik; toplum yararına yürütülen projelerde veya eğitim odaklı girişimlerde yer alıyor mu? Yer almıyorsa, bu tür fırsatları araştırmaları veya mevcut katkılarını genişletmeleri konusunda onları teşvik edin.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ GENİŞ ÇAPLI DÖNÜŞÜMÜN BİR PARÇASIDIR

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

Slow Food Çiftlikleri, sadece bireysel üretim alanları olmanın ötesine geçerek; sürdürülebilir uygulamaları görünür kılar ve tüm gıda sistemlerini etkileyen daha geniş çaplı bir agroekolojik dönüşümde kilit rol üstlenir. Gerçek bir dönüşüm, yerel ve küresel ölçekte gıda sistemlerinde yapısal değişiklikleri zorunlu kılar. Çiftçileri, gıda zanaatkârlarını, aşçıları ve aktivistleri kapsayan Slow Food hareketi; üreticiler ve tüketiciler arasında daha güçlü bağlar kurmada, dayanıklılık için tarımsal ekosistemleri yeniden yapılandırmada ve adil, sürdürülebilir gıda politikalarını savunmada kilit bir aktördür.

Bu dönüşüm süreci, ağın her bileşenini kapsayan bütüncül ve işbirlikçi bir çabadır: çiftçilerden pazarlara, aşçılardan tüketicilere kadar uzanan tüm aktörler bu sürecin parçasıdır. Tarımsal ekolojiye tam geçiş, ancak bu paydaşların her birinin aktif rol üstlendiği kolektif bir yaklaşımla mümkün olabilir. Ağın tüm bileşenleri agroekolojik ilkelerle uyumlu hareket ettiğinde, iyi, temiz ve adil gıda sistemi hedefine ulaşmak mümkün olacaktır.

Bir Slow Food Çiftliği Kolaylaştırıcısı olarak, sizin çabalarınız bu daha büyük dönüşüm sürecinin ayrılmaz bir bileşenidir. Bu ilkeler ve Slow Food'un agroekolojiyi desteklemedeki rolü hakkında bilginizi derinleştirmek amacıyla, ekte yer alan agroekolojik ilke ve stratejilere dair kaynakları incelemeniz önerilir.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ NASIL ADAY GÖSTERİLİR?

ADAYLIK SÜRECİ:

- **Çevrimiçi Adaylık Formu:** Slow Food Çiftlikleri için adaylık formu, erişimi kolaylaştırmak amacıyla çevrimiçi ortamda sunulur. Bu form, potansiyel bir Slow Food Çiftliği hakkında temel bilgilerin toplanmasında birincil başvuru aracıdır.
- **Adaylık Formunun Gönderilmesi:** Bir çiftlik; bir Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcısı (önceki terimin düzeltilmiş hali), yerel bir Slow Food topluluğu, bir çiftçi ya da (Temmuz 2025 itibarıyla) konuya ilgili birey veya kurumlar tarafından aday gösterilebilir.
- **Uygunluk Doğrulama Ziyareti:** Çiftlikle ilk teması kurmak (veya mevcut diyaloğu derinleştirmek), üretim yapısını değerlendirmek, çiftliğin agroekolojik dönüşüm yolculuğundaki konumunu analiz etmek ve ihtiyaç duyduğu destek alanlarını belirlemek amacıyla yerinde ziyaret gerçekleştirilir. Eğer çiftlik, hâlihazırda Slow Food ağı bulunan bir bölgede yer alıyorsa, bu ziyaret tercihen yerel düzeyde görevli bir Kolaylaştırıcı tarafından yapılır. Böylece değerlendirme, hem Slow Food ilkelerine hem de agroekolojik uygulamalara hâkim kişilerce gerçekleştirilmiş olur. Slow Food ağı bulunmayan bölgelerdeki çiftliklerin başvuruları, Slow Food Genel Merkezi (Slow Food HQ) tarafından değerlendirilir ve çiftliğin ağa entegrasyon potansiyeli göz önünde bulundurularak analiz yapılır.
- **Düzenli Eğitimler:** Slow Food, küresel ağı kapsamında aktivistlere yönelik agroekoloji temelli düzenli eğitim oturumları düzenler. Bu eğitimler; çiftliklerin ağa nasıl dâhil edileceği ve süreçle nasıl bütünleştirileceği konusunda yol gösterici olur. Eğitimleri başarıyla tamamlayan ve yeterliliği onaylanan kişiler, yerel düzeyde Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcısı olarak atanır ve bu unvanı resmî olarak taşımaya başlar.

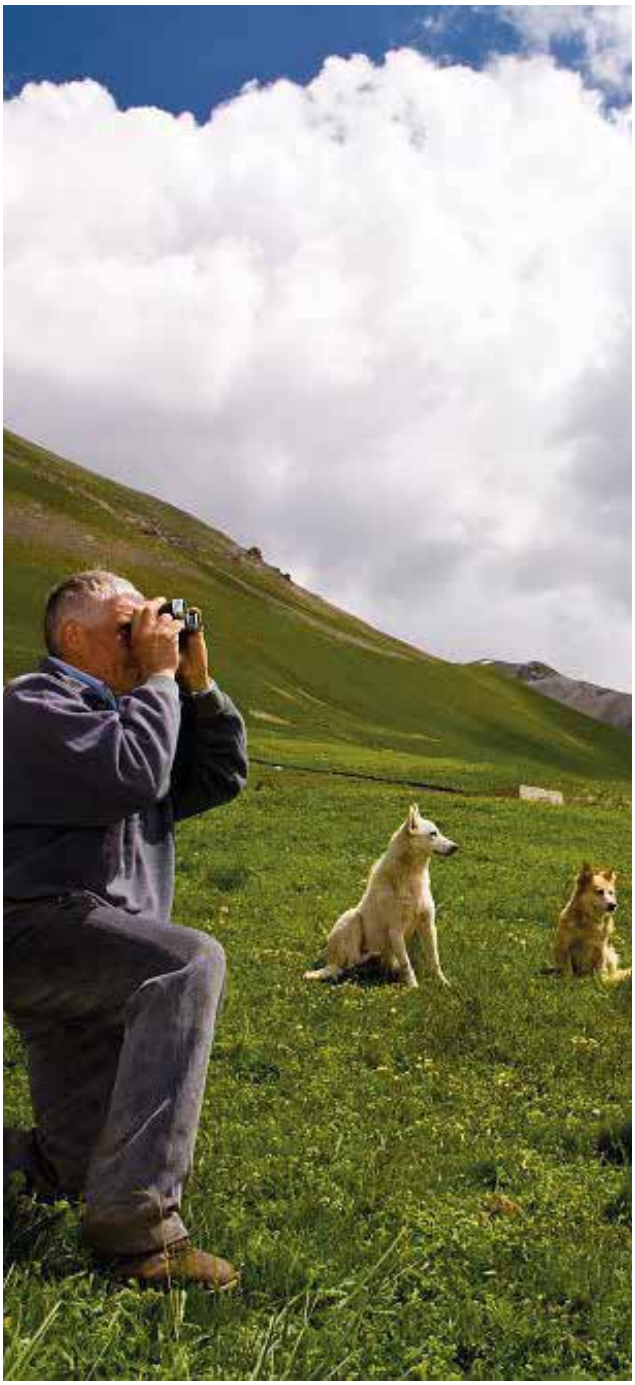

ADAYLIK SONRASI ADIMLAR

Çiftlik Minimum Eşik Kriterlerini Karşılıyorsa

- **Katılım Daveti:** Çiftlik, Slow Food tarafından dijital iletişim kanalları aracılığıyla ağa katılmaya davet edilir. Katılım onayı, Slow Food tarafından sağlanan çevrimiçi form üzerinden yapılır (bkz. Slow Food Çiftliği Taahhütleri). Gönüllü maddi katkı (bağış) sunmaları da teşvik edilir.

Çiftlik katılımı kabul ederse, aşağıdaki adımlar izlenir:

- **Logo:** Çiftlik, uluslararası düzeyde tanınan Slow Food Farm logosunu iletişim materyallerinde kullanma hakkı elde eder. Bu logo yalnızca tanıtım amaçlı materyallerde kullanılabilir; ürün ambalajlarında kullanımı yasaktır. Logo kullanımıyla ilgili kurallar, ilgili yönergelerde ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

- **Yerel Ağ ile Bağlantı:** Çiftlik; yerel kolaylaştırıcılar aracılığıyla çiftçiler, gıda zanaatkârları, aşçılar, üretici pazarları (Earth Markets), aktivistler ve bilinçli tüketicilerden oluşan yerel Slow Food ağına entegre olur. Ayrıca, uluslararası etkinliklerde görünürlük kazanarak küresel Slow Food ağına katılım sağlar.

- **İleriki Adımlar İçin Teşvik:** Kolaylaştırıcı, çiftliğin agroekolojik uygulamalarda daha ileri adımlar atabilmesi için rehberlik sunar.

- **Duyuru:** Çiftlik, www.slowfood.com adresinde yayınlanarak küresel ölçekte görünürlük kazanır.

- **Sürekli Destek:** Çiftlik, geçiş süreci boyunca yerel kolaylaştırıcı(lar)dan teknik rehberlik ve destek almaya devam eder.

Çiftlik Minimum Eşik Kriterlerini Karşılamıyorsa

- **Bildirim:** Çiftliğe, neden uygun bulunmadığına ilişkin gerekçeler yerel kolaylaştırıcı(lar) ya da ağ aracılığıyla bildirilir.

- **Geçiş İçin Teşvik:** Kolaylaştırıcı, çiftliği eksiklerini tamamlamaya ve agroekolojik uygulamalara geçiş yapmaya teşvik eder.

- **Sürekli İletişim:** Çiftlik, bu geçiş sürecine katılmak isterse kolaylaştırıcıyla iletişimde kalır.
- **Yeniden Aday Gösterme:** Gerekli dönüşümü gerçekleştirmesi hâlinde, çiftlik ilerleyen dönemlerde yeniden aday gösterilebilir.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ TAAHHÜTLERİ

Slow Food hareketinin itibarı ve amaçları doğrultusunda bir Slow Food Çiftliği aşağıdaki taahhütleri yerine getirmelidir:

- **Uyumluluk:** Slow Food Çiftliği kriterlerine uymayı ve agroekolojik ilkelere bağlı kalmayı taahhüt eder.

- **İş Birliği:** Yerel Slow Food ağı ile aktif iş birliği içinde olması beklenir.

- **Yönergelere Uyum:** Slow Food Tüzüğü, Marka Kullanım Kılavuzu, Bağış Yönergesi ve Etik Kurallar'a tam uyum gösterilmelidir.

- **Destek:** Küresel Slow Food hareketine gönüllülük esasına dayalı maddi katkı sunulması teşvik edilir. Dayanışma, Slow Food'un temel ilkelerinden biridir ve bu dayanışma sayesinde hareketin küresel çapta gelişimi mümkün olur.

SLOW FOOD PRENSİPLERİ

AGROEKOLOJİ PRENSİPLERİ

HERKES İÇİN İYİ GIDA

Slow Food, lezzetli, sağlıklı ve kültürel açıdan uygun gıdayı herkes için temel bir hak olarak görür. Dayanıklı toplumlar ve ekosistemler için insan, kültür, coğrafya, gıda ve tatların çeşitliliği önemlidir.

SOSYAL DEĞERLER VE BESLENME BİÇİMLERİ
Gıda sistemleri; kültür, kimlik, gelenek, sosyal eşitlik ve sürdürülebilirlik temelli beslenme alışkanlıklarını desteklemelidir.

HERKES İÇİN TEMİZ GIDA

Slow Food, doğanın değerli kaynaklarını tüketmek yerine onları yenileyen; tüm ekosistemleri ve canlı türlerini koruyan yerel ve dayanıklı gıda sistemlerini destekler. Gıda sistemleri; iklim krizini ve biyoçeşitlilik kaybını azaltmada kritik bir rol oynar.

GERİ DÖNÜŞÜM
Yerel ve yenilenebilir kaynakların kullanılmasını ve besin maddelerinin doğal döngü içinde kalmasını teşvik eder.

SİNERJİ
Agroekolojik sistemlerde; bitkiler, hayvanlar, toprak ve su gibi unsurların birbirini desteklemesi ve birlikte çalışması, sistemin üretkenliğini ve dayanıklılığını artırır.

TOPRAK SAĞLIĞI
Organik madde ve toprak biyolojisinin yönetimi; bitki gelişimini destekler, uzun vadeli verimliliği güvence altına alır.

GİRDİ AZALTMA
Satın alınan dış girdilere (kimyasal gübreler, pestisitler.vb.) bağımlılığın azaltılması hem çevresel hem de ekonomik sürdürülebilirliği destekler.

BİYOÇEŞİTLİLİK
Tür ve genetik çeşitliliğin korunması; tarla, çiftlik ve peyzaj düzeyinde ekosistem hizmetlerinin sürekliliği için esastır.

HAYVAN SAĞLIĞI
Hayvan refahı, agroekolojik sistemlerin temel unsurudur. Sağlıklı hayvanlar üretim kalitesini ve ekosistem dengesini destekler.

HERKES İÇİN ADİL GIDA

Slow Food, herkesin değerli bir karar verici olduğu; çiftçilerden balıkçılara, zanaatkârlardan yerli halklara kadar tüm gıda emekçilerini kapsayan; sosyal adaleti, adil çalışma koşullarını ve suya, toprağa ve gıdaya eşit erişimi önceleyen dayanışmacı ekonomi modellerini savunur.

BAĞLANTI
Kısa tedarik zincirleri ve yerel pazarlar; üretici ve tüketici arasında güvene dayalı ilişkiler kurar.

ADİLLİK
Adil ticaret, adil ücretlendirme ve kaynaklara eşit erişim özellikle küçük ölçekli üreticilerin güçlenmesini sağlar.

BİLGİNİN ORTAKLAŞA ÜRETİMİ
Çiftçiden çiftçiye öğrenme ve yerel bilginin bilimsel yenilikle bütünleştirilmesi, sistemlerin dayanıklılığını artırır.

ARAZİ VE DOĞAL KAYNAKLARIN YÖNETİMİ
Aile çiftçileri ve küçük üreticiler, doğal ve genetik kaynakların korunmasında anahtar aktörlerdir.

KATILIM
Gıda sistemlerinin şekillenmesinde üreticilerin ve tüketicilerin karar alma süreçlerine aktif katılımı desteklenmelidir.

EKONOMİK ÇEŞİTLENDİRME
Gelir kaynaklarını çeşitlendirmek, küçük üreticilerin ekonomik dayanıklılığını artırır ve pazarlara erişimi genişletir.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

AGROEKOLOJİK VE SLOW FOOD DÖNÜŞÜMLERİ

Dünya genelinde Slow Food ağı, biyolojik ve kültürel çeşitliliği koruma odağını benimseyen ortak bir stratejiyi somut uygulamalara dönüştürmektedir. Bu yaklaşım, kamu ve özel sektördeki politikaları etkilemeyi amaçlayan ortak bir strateji doğrultusunda yürütülmektedir. Başka bir deyişle, Slow Food'un stratejisi ve tabana dayalı çalışmaları, agroekolojik dönüşümün farklı seviyelerini temsil etmektedir. Aşağıdaki tablo, bu dönüşümün beş temel seviyesini özetlemektedir. Bunu takip eden tablo ise Slow Food'un bu seviyelere nasıl katkı sunduğunu göstermektedir.

AGROEKOLOJİK DÖNÜŞÜMÜN 5 AŞAMASI:

DÖNÜŞÜMSEL

5 YENİ BİR KÜRESEL GIDA SİSTEMİ TASARLAMAK

En ileri seviyede amaç, yalnızca sürdürülebilir değil, aynı zamanda dünyanın yaşam destek sistemlerini iyileştiren ve onaran küresel bir gıda sisteminin kurulması hedeflenir. Bu sistem; çevresel adalet, gıda egemenliği ve toplumsal dönüşüm hedeflerini bütünleştirir.

4 ÜRETİCİLERİ VE TÜKETİCİLERİ GIDA AĞLARI ARACILIĞIYLA YENİDEN BAĞLAMAK

Bu aşamada, üreticiler ve tüketiciler; toplum destekli tarım (CSA), çiftçi pazarları veya adil ticaret gibi alternatif dağıtım ağları aracılığıyla birbirine yeniden bağlanır. Bu bağlantı sosyal eşitlik, toplumsal sorumluluk ve gıda egemenliğini destekler.

4. ve 5. seviye, tüm gıda sistemini kapsayacak şekilde odak noktasını genişletiyor.

3 AGROEKOSİSTEMLERİ YENİDEN TASARLAMAK

Agroekolojik ilkeler doğrultusunda sistemin bütünsel olarak yeniden yapılandırılması hedeflenir. Bu aşamada amaç, çiftlik sisteminin iklimsel ve yapısal dayanıklılığını artırmak üzere bütünsel olarak yeniden tasarlanmasıdır. Mahsul artıklarının malç veya hayvan yemi olarak değerlendirilmesi gibi uygulamalarla çiftlik içi sinerjiler güçlendirilir.

KADEMELİ

2 KİMYASAL GİRDİLER İÇİN ALTERNATİFLER

Bu aşamada, zararlılarla mücadele, besin alımı ve stres toleransını artırmak için genetik özelliklerden ve doğal faydalı organizmalardan yararlanan, ekolojik süreçlere dayalı uygulamalar geliştirilmektedir.

1 KAYNAK VERİMLİLİĞİ

Geçiş yolu, ilk düzeyde, maliyetli, yenilenemeyen, kıt veya çevreye zarar veren girdilerin kullanımını azaltan veya ortadan kaldıran uygulamalar yoluyla kaynak verimliliğinin artırılmasına odaklanmaktadır.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ'NİN AGROEKOLOJİK DÖNÜŞÜMÜN 5 SEVİYESİNE KATKISI

Slow Food®

DEĞİŞİMİN TEORİSİ

SLOW FOOD HAREKETE GEÇME ÇAĞRISI - BİYOLOJİK VE KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİĞİ KORUYUN VE DESTEKLEYİN

Biyoçeşitliliği koruyan ve yerel bölgelerin koruyuculuğunu üstlenen bireyleri ve toplulukları; tarım ve balıkçılıkta agroekolojik ilkelere bağlı üreticileri; orman, okyanus, nehir ve göl gibi doğal kaynakları aşırı kullanmadan yöneten uygulamaları; monokültür ile yoğun endüstriyel üretimin yayılmasını sınırlayan, kaynakların adil dağılımını ve yerel gıda sistemlerinin güçlenmesini amaçlayan tarım yaklaşımlarını desteklemek ve yaygınlaştırmak önceliğimizdir.

İHTİYAÇLAR
(Zorluk nedir? Bu girişimi neden başlatıyoruz?)

- Endüstriyel küresel gıda sistemi adil ve sürdürülebilir değildir. Bu yapı, iklim krizi, biyoçeşitlilik kaybı, halk sağlığı sorunları ve sosyal adaletsizlik gibi küresel sorunlara doğrudan katkıda bulunmaktadır.
- Doğal kaynakların sömürüsüne dayanan bu sistemin adaletsizliklerini ortadan kaldırmanın en etkili yolu agroekolojik dönüşümdür. Gıda sistemlerine bütüncül bir bakış sunan agroekoloji; biyoçeşitliliğin, ekosistemlerin ve yerel toplulukların ihtiyaçlarının korunmasını esas alır. Bu model, Slow Food'un küresel ölçekte teşvik ettiği sürdürülebilir gıda yaklaşımıdır.
- Ancak agroekolojik üreticiler ve topluluklar; büyük ölçekli endüstriyel tarım işletmeleri ve gıda şirketlerinin kaynaklar üzerindeki hakimiyetinin güçlendiği, sübvansiyona dayalı politikaların ve tek taraflı anlatıların hâkim olduğu bir sistemde dezavantajlı konuma düşmektedir. Bu hâkim söylem, yalnızca endüstriyel modelin dünyayı besleyebileceği ve ekonomik büyüme sağlayabileceği iddiasına dayanmaktadır.
- Bu politik ve ekonomik bağlamda agroekolojik üreticiler, erel gıda sistemindeki diğer aktörlerle güçlü bağlar kurmakta zorlanmakta; aynı zamanda mevcut piyasa yapısında ürünlerini erişilebilir kılmak için yoğun çaba göstermektedir.

AMAÇ
(Neyi başarmak istiyoruz?)

- Agroekolojiyi; iklim krizi, biyoçeşitlilik kaybı, halk sağlığı sorunları ve sosyal adaletsizliklerle mücadelede, ayrıca tohum, su ve toprak gibi kritik doğal kaynakların korunması ve yeniden canlandırılması için stratejik bir yaklaşım olarak teşvik etmek ve yaygınlaştırmak.
- Gıda üreticilerinin, geçimlik tarımı sürdürülebilir kılacak şekilde, insana layık yaşam koşulları sunan bir model olarak agroekolojiye adil ve kademeli biçimde geçişlerini desteklemek.
- Herkes için iyi, temiz ve adil gıdaya erişimi güçlendirmek amacıyla, agroekolojik üretim modellerinin yerel ve bölgesel düzeyde yaygınlaştırılmasını ve arz kapasitesinin artırılmasını sağlamak.

ETKİNLİKLER
(Ne yapacağız?)

- Slow Food hareketi içinde Slow Food Çiftliklerinin tanımına ve katılımına yönelik bir model geliştirmek.
- Agroekolojik çiftlikleri belirlemek ve değerlendirmek amacıyla, Slow Food'a özel kılavuzlar ve araçlar hazırlamak; geçiş sürecindeki çiftlikleri desteklemek.
- Agroekolojiye yönelik eğitim programları ve materyaller oluşturmak.
- Gıda üreticilerini agroekoloji temelli eğitimlerle desteklemek.
- Aşçılar, aktivistler, eğitimciler gibi çeşitli aktörlerden oluşan yerel ve uluslararası ağlarla bağlantılar kurarak gıda üreticilerini desteklemek.
- Slow Food ağını genişleterek, Slow Food Çiftliklerinin etkin katılımını ve sürdürülebilir destek mekanizmalarını güçlendirmek.
- Gıda üreticilerinin görünürlüğünü artırmak ve karar alma mekanizmalarına erişimlerini desteklemek.
- Slow Food Çiftliklerine özel bir iletişim stratejisi tasarlamak ve uygulamak.
- Terra Madre 2024 kapsamında Slow Food Çiftliklerinin tanıtımını yapmak.

GİRDİLER
(Hangi kaynaklara ihtiyacımız var?)

- Slow Food liderleri, yönetim kurulu üyeleri ve uzmanlarının bilgi birikimi (Biyoçeşitlilik Danışmanı, Biyoçeşitlilik Çekirdek Grubu vb.).
- Slow Food merkezinde görevli teknik ekip ve tematik çalışma grupları
- Yerel düzeyde aktif Slow Food toplulukları ve üretici ağları.
- Slow Food'un katılımcı örgütlenme ve topluluk temelli model yapısı.
- Slow Food'un resmi tutum belgeleri ve strateji dokümanları (örneğin, agroekolojiye ilişkin tutum belgeleri).

ÇIKTILAR

(Faaliyetlerimizin sonucunda ne olacak?

- Slow Food Çiftliği katılım modeli, ağ genelindeki Slow Food liderleri tarafından hayata geçirilir.
- Slow Food'a göre agroekolojik çiftliklerin tanımlanmasına yönelik araç ve kılavuzlar, liderler ve uygulayıcı aktörler tarafından sahada kullanılır.
- Agroekolojiye yönelik eğitim programları, Slow Food ağı genelinde yaygınlaştırılır ve kapasite geliştirme süreçlerine entegre edilir.
- Slow Food Çiftlikleri, yerel düzeydeki Slow Food ağıyla iş birliği içinde çalışır.
- Agroekolojik üreticiler, Slow Food'un iletişim stratejilerinde ve etkinlik platformlarında görünür hâle gelir.
- Karar alıcıları etkilemeyi amaçlayan, agroekolojik üretimi destekleyen iletişim ve kamusal savunuculuk girişimleri ve politika etkileşimleri başlatılır.

ETKİLEME ADIMLARI

(Önceki adımların sonuçları ne olacak?

- Her yıl belirlenen hedeflere uygun şekilde, çok sayıda çiftlik Slow Food Çiftliği olarak ağa katılır.
- Çiftlikler arasında agroekolojik dönüşüm oranı artar; bu geçişler sistematik olarak sahada izlenir ve belgelendirilir.
- Slow Food Çiftlikleri; aşçılar, tüketiciler ve diğer paydaşlarla bağ kurarak yerel düzeyde agroekolojik gıda sistemlerinin gelişmesine katkı sağlar.
- Agroekolojik üreticilerin kamuoyundaki görünürlüğü artar, tüketiciler bu üreticilere daha kolay erişebilir.
- Slow Food Çiftlikleri, agroekolojinin uygulanabilirliğine ve sürdürülebilirliğine dair somut ve yerel düzeyde örnek teşkil eden saha çıktıları sunar.
- Agroekoloji kavramı, ulusal ve uluslararası düzeydeki gıda politikası tartışmalarında daha görünür ve etkili bir biçimde yer alır.

ETKİ

(Gerçek dünyada ne değişecek?

- Agroekolojik üreticilerin gelir ve yaşam koşulları iyileştirilir; bu üretim biçiminin uygulanabilir, ekonomik olarak sürdürülebilir ve çevresel açıdan tercih edilebilir olduğu örneklerle kanıtlanır.
- Agroekolojik çiftçiler, Slow Food ağının gelişimine ve "herkes için iyi, temiz ve adil gıda" misyonuna aktif katkı sağlar.
- Agroekoloji, küresel gıda sistemleri içerisinde daha merkezi bir konuma gelir; iklim krizi, biyoçeşitlilik kaybı, halk sağlığı sorunları ve sosyal adaletsizliklerin azaltılmasında etkili bir çözüm olarak benimsenir.

Bu form Slow Food Çiftliği başvuru aşamasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ – ONLINE ADAYLIK FORMU		
Genel Değerlendirme		
Bu adaylık formu, Slow Food Çiftlikleri Kolaylaştırıcılarının çiftçilerle etkili bir diyalog kurmasını sağlarken, Slow Food Çiftliği El Kitabı'nda belirtilen ilkelere uyumu değerlendirmek için gerekli bilgileri toplamada yol gösterici bir araç olarak tasarlanmıştır. Amacı; iyi, temiz ve adil çiftlikler ile gıda sistemlerine geçişi desteklemektir.		
Hariç tutma		Hariç Tutma Kriterleri
		Başlamadan önce, lütfen aşağıda listelenen uygulamalardan herhangi birini yürütüp yürütmediğinizi ya da bu konularla ilgili herhangi bir zorluk yaşayıp yaşamadığınızı belirtiniz.
		Yüksek düzeyde uzmanlaşma, monokültür dahildir.
		GDO'ların (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) veya Yeni Genomik Tekniklerin (NGT) kullanımı.
		Sentetik tarım kimyasallarının (pestisitler, herbisitler, sentetik gübreler vb.) kullanımı.
		Toprak dışı üretim sistemleri (ör. hidroponik, aeroponik) ve/veya ısıtmalı/soğutmalı seralar.
		Gıda ürünlerinin öncelikli olarak ihracat pazarlarına yönelik ticarileştirilmesi.
		Ciddi düzeyde çevresel kirlilik.
		Hayvancılıkta büyümeyi teşvik edici hormon kullanımı
		İnsan hakları veya hayvan refahı ihlali
		Yukarıdakilerin hiçbiri
		Yukarıdaki uygulamalardan veya zorluklardan bir ya da daha fazlasını işaretlediyseniz, lütfen bu kutuya ilgili ayrıntıları yazınız.
		Formu dolduran kişi
0		ÇİFTLİK DETAYLARI
		ÇİFTÇİ
		Adı
		Soyadı
		E-mail
		ÇİFTLİK
		Lütfen yalnızca hektar birimini kullanmaya özen gösteriniz.
		Çiftlik Adı
		Çiftlik Alanı (hektar cinsinden)
		Çiftlik Adresi
		İl
		Posta Kodu
		İlçe
		Ülke
		E-mail
		Telefon Numarası
		Gelecekteki iletişimler için tercih edilen dil(ler)
		Websitesi
		LinkedIn
		İnstagram
		Facebook
		Twitter / X
Bölüm 1: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ BİYOÇEŞİTLİLİK AÇISINDAN ZENGİNDİR		
1	1	1. Hangi tür tarımsal üretim faaliyetini yürütüyorsunuz?
		Lütfen seçiniz.
		Bitkisel üretim (Tarla/Bahçe Tarımı)
		Hayvansal üretim (Hayvancılık)
		Her ikisi (Karma üretim sistemi)
	2	2. Çiftlikte kaç farklı ürün yetiştirilmektedir?
		Sebzeler
		Meyveler
		Tahıllar
		Baklagiller
		Sert kabuklu yemişler
		Aromatik bitkiler
		Tıbbi bitkiler
		Yabani bitkiler
		Gıda dışı bitkiler
		Orman ürünleri
		Diğer
		Eğer "Diğer" seçildiyse, lütfen açıklayınız:
	3	3. Üretiminizi belirli bir ürüne mi odaklıyorsunuz?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Evet" ise, lütfen detaylandırınız:
	4	4. Aynı tarlada birden fazla ürün çeşidi yetiştiriyor musunuz?
	5	5. Hangi hayvan türlerini yetiştiriyorsunuz?
		Sığır
		At
		Domuz
		Koyun
		Keçi
		Kanatlı hayvanlar
		Böcekler
		Diğer (lütfen belirtiniz):
	6	6. Geleneksel agroekolojik sistemleri uyguluyor musunuz? (Örneğin, Milpa sistemi gibi)
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Evet" ise, lütfen kullandığınız sistemi ya da tekniği açıklayınız
Bölüm 2: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ, GELENEKSEL TOHUMLARA DAYANIR		
2	7	7. Kendi tohumlarınızı çoğaltıyor ve kullanıyor musunuz?
		Lütfen "Evet" veya "Hayır" seçiniz.
		Eğer "Evet" ise, çoğalttığınız tohum türlerini belirtiniz.
	8	8. Diğer çiftçilerle tohum satışı veya takası yapıyor musunuz?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Hayır" ise, geçmişte denediniz mi ya da bu konuda ilgi duyuyor musunuz?
	9	9. Ürünlerinizde hangi tür tohumları kullanıyorsunuz?
		Piyasadan satın alınan hibrit tohumlar
		Piyasadan satın alınan hibrit olmayan (açık tozlanan) tohumlar
		Yerel alandan temin edilen tohumlar
		GDO'larla kontamine olmuş olabilecek tohumlar (açık tozlanan fakat genetik bulaş riski taşıyan tohumlar)
		Doğal ortamda bulunan bitkilerden elde edilen tohumlar
		Diğer (lütfen belirtiniz)
		Eğer "Diğer" seçeneğini işaretlediyseniz, tohum temininiyle ilgili uygulamalarınızı kısaca açıklayınız.
	10	10. Tohumlarınızı veya fide/çeliklerinizi satın alıyor musunuz?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Evet" ise, nereden temin ettiğinizi belirtiniz.
		Eğer "Hayır" ise, tohum ve fide/çeliklerinizi nereden temin ettiğinizi açıklayınız.
	11	11. Bulunduğunuz bölgede yerel tohum çeşitlerini tanıyor musunuz?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Evet" ise, bazılarını isimlendirebilir misiniz?
		Eğer "Hayır" ise, bu çeşitler hakkında daha fazla bilgi edinmek ister misiniz?
	12	12. Geleneksel tohum kullanımını teşvik eden herhangi bir çiftçi ağına üye misiniz?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Hayır" ise, böyle bir ağa katılmayı hiç düşündünüz mü?
Bölüm 3: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ SAĞLIKLI TOPRAĞI KORUR		
3	13	13. Çiftlik, toprak sağlığını ve verimliliğini izliyor mu?
		Evet ve ya Hayır
		Eğer "Evet" ise: Hangi izleme yöntemini kullanıyorsunuz?
		Eğer "Hayır" ise: Toprak izleme konusunda ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?
	14	14. Toprak organik maddesini korumak veya artırmak için hangi uygulamalar kullanılmaktadır?
		Örtü bitkileri (Cover crops)
		Kompostlama
		Ürün rotasyonu
		Yeşil gübreleme
		Hayvan gübresi
		Hiçbiri
		Diğer
		Eğer "Diğer" ise: Lütfen uygulamanızı açıklayınız.
	15	15. Aşağıdaki uygulamalardan hangilerini kullanıyorsunuz?
		Örtü bitkiler Doğrudan ekim Minimum toprak işleme Malçlama Hiçbiri Diğer
		Diğer (lütfen açıklayınız)

Bölüm 4: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ KAYNAKLARI SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEKİLDE YÖNETİR		
4	16	16. Çiftliğinizde kaynakları sürdürülebilir şekilde yönetmeye yönelik stratejiler uyguluyor musunuz?
		Eğer "Evet" ise, lütfen hangi stratejileri uyguladığınızı belirtiniz:
		Eğer "Hayır" ise, lütfen neden uygulanmadığını açıklayınız:
	17	17. Sulama suyunuzun kaynağı nedir?
		Yağmur suyu
		Çiftlik içi su toplama sistemleri
		Şebeke suyu
		Özel kaynak (örneğin artezyen kuyusu)
		Satınalınan su
		Diğer (lütfen belirtiniz)
	18	18. Su kaynaklarını nasıl yönetiyorsunuz?
		Yerel sulama sistemleri (örneğin damla sulama)
		Yağmur suyu toplama
		Su biriktirme tankları veya sarnıçlar kullanma
		Kuru tarım uygulama
		Malçlama
		Diğer (lütfen açıklayınız):
	19	19. Enerji kaynağınızda kısmen yenilenebilir kaynakları entegre ediyor musunuz?
		Evet
		Hayır
		Enerjimin tamamı yenilenebilir kaynaklardan sağlanıyor (örneğin: Güneş, Rüzgar, Hidroelektrik)
Bölüm 5: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ HAYVANLARA SAYGI DUYAR		
5	20	20. Çiftlik yerli hayvan ırklarını yetiştiriyor mu?
		Eğer "Evet" ise, hangi ırklar?
		Eğer "Hayır" ise, bu konuya yönelik bir araştırmanız veya girişiminiz oldu mu?
	21	21. Çiftliğinizdeki hayvanlar nasıl yetiştirilmektedir?
		Doğal (vahşi koşullarda)
		Yarı-doğal (yarı serbest)
		Kafes sisteminde
		Eğer "Diğer" seçeneğini işaretlediyseniz, lütfen açıklayınız.
	22	22. Herhangi bir hayvan türü ya da yaşam evresi için kafes sistemi kullanılıyor mu?
		Eğer "Evet" ise, hangi hayvanlar için kullanıyorsunuz? Kafes sisteminden vazgeçmeyi hiç düşündünüz mü?
	23	23. Hayvanlara yönelik fiziki müdahalelerden (örneğin kuyruk kesme, gaga kesme vb.) kaçınıyor musunuz?
		Evet
		Hayır, bu tür müdahaleleri uyguluyorum
		Hayır, bu tür müdahaleleri uyguluyorum ancak yalnızca gerekli durumlarda anestezi veya ağrı kesici önlemlerle birlikte
		Eğer "Hayır" seçeneğini işaretlediyseniz, bu tür fiziki müdahaleleri neden kaçınılmaz gördüğünüzü açıklayınız.
	24	24. Çiftliğinizdeki hayvanların beslenme içeriği nedir? Yaklaşık yüzdesini belirtebilir misiniz?
		%25'ten az
		Yaklaşık %50
		%75'ten fazla
		Merada otlatma
		Çiftlikte yetiştirilen yem veya tahıllar
		Satın alınan yem veya tahıllar
	25	25. Çiftliğinizde antibiyotik kullanımını azaltmak veya tamamen ortadan kaldırmak için aktif olarak çalışıyor musunuz?
		Eğer "Hayır" ise, lütfen nedenlerini açıklayınız.
Bölüm 6: BİR SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ SİNERJİYE DAYANIR		
6	26	26. Tarıma yaklaşımınızı nasıl tanımlarsınız?
	27	27. Çiftliğinizde farklı bitki türlerinin yetiştirilmesini, hayvan yetiştiriciliğini veya ağaçların entegre edilmesini uyguluyor musunuz?
		Eğer "Evet" ise, lütfen bu entegrasyonlara dair bir veya daha fazla örnek paylaşır mısınız?
	28	28. Doğal zararlı ve hastalık kontrol yöntemleri kullanıyor musunuz?
		Eğer "Evet" ise, hangilerini kullanıyorsunuz?
		Faydalı böcekler
		Mikrobiyal pestisitler
		Ürün rotasyonu
		Ara ekim
		Tuzak bitkileri
		Sanitasyon
		Elle toplama
		Fiziksel bariyerler ve tuzaklar
		Malçlama
		Neem yağı
		Piretruym
		Böcek öldürücü sabunlar
		Doğal düşmanların korunması
		Çiftlikte hazırlanan bitkisel çözümler
		Organik pestisitler
		Diğer (lütfen belirtiniz)
		Eğer "Hayır" ise, bu yöntemleri kullanmayı düşündünüz mü ya da daha önce denediniz mi?
	29	29. Çiftliğinizde atıklar ve yan ürünleri nasıl yönetiyorsunuz?
		Kompostlama
		Anaerobik sindirim
		Yakma
		Malçlama
		Yeşil gübreleme
		Gübre yönetimi
		Solucan kompostu
		Biyogaz üretimi
		Hayvan yemi olarak değerlendirme
		Plastik atık geri dönüşümü
		Ekipman ve makinelerin yeniden kullanımı
		Diğer (lütfen açıklayınız)
Bölüm 7: SLOW FOOD ÇİFTLİĞİ EKONOMİK OLARAK ÇEŞİTLENDİRİLMİŞTİR		
7	30	30. Ürünlerinizi doğrudan tüketicilere satıyor musunuz?
		Eğer "Evet" ise, lütfen sıklığını belirtin:
		Haftada 1 gün
		Haftada 2 gün
		Haftada 2 günden fazla
		Her gün
		Eğer "Hayır" ise, böyle bir uygulamayı düşündünüz mü?
	31	31. Çiftlik, diğer doğrudan satış girişimlerine katılıyor mu?
		Eğer "Evet" ise, lütfen aşağıdakilerden hangilerine katıldığınızı belirtin:
		Slow Food Yeryüzü Pazarı
		Üretici pazarı
		Topluluk Destekli Tarım grupları
		Diğerleri (lütfen adını veya konumunu belirtin)
		Eğer "Hayır" ise, böyle bir girişime katılmayı düşündünüz mü?
	32	32. Ürünlerinizin erişilebilirliğini artırmak amacıyla yerel gıda kooperatifleri, bakkallar veya restoranlarla iş birlikleriniz var mı?
		Eğer "Evet" ise, lütfen iş birliği yaptığınız yerel dükkânları veya restoranları belirtin.
		Eğer "Hayır" ise, bunun özel bir nedeni var mı? Yerel dükkânlar veya restoranlarla iletişim kurmakla ilgilenir misiniz?
	33	33. Ürünlerinize erişimi artırmak amacıyla herhangi bir toplumsal farkındalık programına veya girişimine katılıyor musunuz ya da bu tür etkinlikleri siz mi organize ediyorsunuz?
		Eğer "Evet" ise, lütfen aşağıdakilerden hangilerine katıldığınızı/organize ettiğinizi belirtin:
		Çiftlik turları
		Yemek pişirme atölyeleri
		Bahçecilik ve tarım çalıştayları
		Okullar ve eğitim kurumlarıyla iş birlikleri
		Gıda merkezleriyle iş birlikleri
		Sosyal medya ve pazarlama kampanyaları
		Etkinlik ve festival organizasyonları
		Eğer "Diğer" seçeneğini işaretlediyseniz, lütfen açıklayın.
		Bu form ile Slow Food Çiftliği Aday Gösterme süreci sona ermiştir.
Eğer çiftliğin adaylık formunu tamamladıysanız, teşekkür ederiz! Ekibimiz en kısa sürede başvurunuzu değerlendirecektir.		
8		Bölgenizde yerel bir Slow Food topluluğu varsa, bu adaylık hakkında onları bilgilendirdiniz mi?
		Eğer "Hayır", lütfen nedenini açıklayınız.
		Aday gösterilen çiftlikle ilgili paylaşmak istediğiniz başka bir bilgi var mı? (isteğe bağlı)
		Aday gösterilen çiftliğe ait herhangi bir fotoğraf paylaşmak ister misiniz? (isteğe bağlı)
		3 adet fotoğraf yükleyebilirsiniz.
		Not: Bu sayfaya doğrudan ilk sayfadan yönlendirildiyseniz, bunun nedeni başlangıçta belirtilen dışlama kriterlerinden birini ya da birkaçını işaretlemiş olmanızdır.
		Çünkü Dışlama Kriterlerinden birini seçtiniz. Bu nedenle, şu anda bu çiftliğin adaylık sürecine devam edemezsiniz. Lütfen Slow Food Çiftlikleri El Kitabı'nda yer alan bilgiler doğrultusunda, bu uygulamanın/uygulamaların neden Slow Food ilkeleriyle uyumsuz olduğunu çiftliğe açıklayın.
		Formda yer alan kişisel veriler, GDPR (Genel Veri Koruma Yönetmeliği) ile uyumlu şekilde ve veri sorumlusu tarafından http://privacy.slowfood.com/english adresinde erişime sunulan gizlilik politikası doğrultusunda işlenmektedir. Bu özellikle "Üreticiler, işletmeler ve Slow Food projelerinin temsilcileri" başlıklı bölümle ilgilidir.
		"Üreticiler, işletmeler ve Slow Food projelerinin temsilcileri" bölümü özelinde. Bu formu doldurup göndererek, gizlilik politikasını okuduğunuzu, anladığınızı ve burada belirtilen veri işleme uygulamalarına itiraz etmediğinizi beyan etmiş olursunuz.

Slow Food®
Communities Network in Türkiye

Slow Food®

Slow Food®
Mahal

Bu çalışma Slow Food Communities Network in Türkiye adına
Slow Food Mahal ekibince Türkçe'ye çevrilmiş ve uyarlanmıştır.

Daha fazlası için
farms@slowfoodmahal.org

Fotoğraflar:
© Alberto Peroli, © Paolo Andrea Montaro, © Slow Food Archive, © Paola Viesi, © Freepik, ©Oliver Migliore, © Marco Del Comune
© Mahmut Koyaş © Tijen Burultay

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir.
Bu yayının içeriği yalnızca Slow Food'un sorumluluğundadır
ve CINEA, burada yer alan bilgilerin kullanımından
doğabilecek herhangi bir sorumluluğu kabul etmez.

Slow Food®
Communities Network in Türkiye

Slow Food®

Slow Food®
Mahal

www.slowfood.com